
AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2024)0016

De versterking van de weerbaarheid van Moldavië tegen Russische inmenging in de aanloop naar de presidentsverkiezingen en het constitutionele referendum over EU-integratie

Resolutie van het Europees Parlement van 9 oktober 2024 over de versterking van de weerbaarheid van Moldavië tegen Russische inmenging in de aanloop naar de presidentsverkiezingen en het constitutionele referendum over EU-integratie (2024/2821(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de Republiek Moldavië,
  - gezien de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Moldavië, anderzijds¹, die een diepe en brede vrijhandelsruimte omvat,
  - gezien het verzoek van de Republiek Moldavië om toetreding tot de EU, ingediend op 3 maart 2022, en gezien de toekenning van de status van kandidaat-lidstaat aan het land door de Europese Raad op 23 juni 2022,
  - gezien de eerste intergouvernementele conferentie over de toetreding van Moldavië tot de EU, die in juni 2024 plaatsvond,
  - gezien de artikelen 2 en 49 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
  - gezien de gezamenlijke verklaring van de Verenigde Staten, Canada en het Verenigd Koninkrijk van 13 juni 2024 over de subversieve activiteiten van Rusland ten aanzien van Moldavië en de inmenging door Rusland in de Moldavische verkiezingen,
  - gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat er op 20 oktober 2024 in de Republiek Moldavië presidentsverkiezingen en een grondwettelijk referendum over integratie in de EU zullen worden gehouden, tegen de achtergrond van niet-aflatende Russische inmenging en pogingen om de politieke situatie en het verkiezingsproces in het land te ontregelen;
- B. overwegende dat de Russische Federatie zich schuldig maakt aan economische

---

¹ PB L 260 van 30.8.2014, blz. 4.

chantage, provocatie, desinformatie, illegale financiering van politieke partijen en cyberaanvallen, en gebruikmaakt van andere hybride middelen met als doel de stabiliteit, soevereiniteit, constitutionele orde en democratische instellingen van de Republiek Moldavië te ondermijnen; overwegende dat de subversieve activiteiten van Rusland in Moldavië erop gericht zijn de brede steun voor het door de Moldavische bevolking gekozen Europese traject te verzwakken en destabilisatie te bevorderen; overwegende dat het hierbij onder meer gaat om het oprichten en steunen van mantelorganisaties die zich voordoen als niet-gouvernementele organisaties en “culturele centra”, die zich bezighouden met de verspreiding van online en offline desinformatie, het tot stand brengen van sterke pro-Russische kiesdistricten en het bevorderen van pro-Russische overtuigingen in de maatschappij, en die ernaar streven dat de Republiek Moldavië weer afhankelijk wordt van Russische koolwaterstoffen;

- C. overwegende dat de EU in 2023 sancties heeft opgelegd aan belangrijke Moldavische oligarchen en pro-Russische actoren, waaronder Ilan Șor, Vladimir Plahotniuc, Igor Ceaika, Gheorghe Cavaliuc en Marina Tauber, op basis van een onlangs ingevoerde sanctieregeling tegen personen die verantwoordelijk zijn voor acties gericht op het destabiliseren, ondermijnen of bedreigen van de soevereiniteit en onafhankelijkheid van de Republiek Moldavië; overwegende dat medestanders van Șor actief personen zouden hebben geworven, deze personen logistiek zouden hebben ondersteund en hun een financiële compensatie zouden hebben geboden om zich aan te sluiten bij hun protesten; overwegende dat er op 3 oktober 2024 informatie naar buiten kwam over grootschalige verkiezingsfraude, waarbij in september 2024 in totaal meer dan 15 miljoen USD was overgemaakt aan meer dan 130 000 Moldavische burgers die zich hadden laten omkopen, een en ander gefinancierd door de pro-Russische oligarch Ilan Șor; overwegende dat twee nauwe bondgenoten van Ilan Șor, Marina Tauber (parlementslid) en Evghenia Guțul (gouverneur van Gagaoezië), op 18 september 2024 een ontmoeting hadden met Maria Zacharova, woordvoerder van het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarna zij onjuiste informatie over de EU en de toekomst van Moldavië binnen de EU verstrekten;
- D. overwegende dat de Russische staat onder andere gebruikmaakt van de met overheidsmiddelen gefinancierde televisiezender RT (voorheen Russia Today), die zich niet meer uitsluitend bezighoudt met media-activiteiten maar inmiddels actief betrokken is bij cyberacties, verkapte beïnvloeding, het aankopen van militair materieel en het voeren van een informatieoorlog in verschillende regio's; overwegende dat de VS, samen met het VK en Canada, in juni 2024 Russische subversieve activiteiten en Russische inmenging in de verkiezingen in de Republiek Moldavië aan het licht hebben gebracht;
- E. overwegende dat de VS in september 2024 sancties hebben opgelegd aan drie entiteiten en twee personen vanwege hun betrokkenheid bij de destabiliserende acties van Rusland in het buitenland, waaronder in de Republiek Moldavië; overwegende dat het bij deze heimelijke acties onder meer ging om rechtstreekse steunverlening door medewerkers van RT aan de voortvluchtige Moldavische oligarch Ilan Șor, de hoofdschuldige van het bankfraudeschandaal van 2014, waarbij een bedrag werd verduisterd gelijk aan 1 miljard USD; overwegende dat RT en RT-werknemers, waaronder hoofdredacteur Margarita Simonjan, volgens het Amerikaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken rechtstreeks met het Kremlin hebben overlegd over de ondersteuning van de inspanningen van de Russische regering om de presidentsverkiezingen in de Republiek Moldavië in oktober 2024 te beïnvloeden, klaarblijkelijk met het doel onrust in dat land

te veroorzaken;

- F. overwegende dat de veiligheids- en inlichtingendienst van de Republiek Moldavië melding heeft gemaakt van een ongekende intensivering van de Russische acties met als doel Moldavië binnen de Russische invloedssfeer te houden; overwegende dat deze hybride dreiging zich richt op democratische processen en tegen Europese integratie, waarbij de radicale separatistische tendensen in het zuiden van het land, en met name in Gagaoezië (UTAG), worden versterkt en waarbij gebruik wordt gemaakt van propaganda, sprake is van manipulatie van de informatieruimte en van inmenging in het verkiezingsproces en waarbij subversieve operaties worden uitgevoerd; overwegende dat de nationale veiligheidsdiensten van Moldavië hebben verklaard dat Rusland de “nee”-campagne financiert en in dat kader een bedrag ter hoogte van ongeveer 100 miljoen EUR beschikbaar heeft gesteld aan pro-Russische politieke groeperingen en dat Rusland desinformatie verspreidt via sociale media om twijfel te zaaien over de legitimiteit van de verkiezingen; overwegende dat de Oekraïense inlichtingendiensten in 2023 hebben gemeld dat zij een Russisch plan hadden ontdekt dat erop gericht was het Moldavische regime omver te werpen en de Moldavische president Sandu af te zetten;
- G. overwegende dat de Republiek Moldavië maatregelen heeft genomen om Russische inmenging tegen te gaan, waaronder het verbieden van pro-Russische politieke partijen die zich niet aan de wet houden, het opleggen van sancties aan oligarchen, het stilleggen van mediakanalen die desinformatie verspreiden en het intensiveren van douanecontroles; overwegende dat in de geactualiseerde nationale veiligheidsstrategie van Moldavië wordt gesteld dat Rusland achter desinformatiecampagnes en andere hybride aanvallen zit;
- H. overwegende dat de niet-uitgelokte, niet-gerechvaardigde en illegale aanvalsoorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne ernstige gevolgen heeft voor de veiligheid en de stabiliteit in de regio, een bedreiging vormt voor de macro-economische situatie van de Republiek Moldavië en de financiële stabiliteit, de democratische ontwikkeling en de sociale cohesie van het land, en leidt tot meer armoede, inflatie en emigratie; overwegende dat de Russische Federatie, in samenwerking met binnenlandse door Rusland gesteunde actoren, gebruikmaakt van de grootschalige economische en geopolitieke onzekerheid en de onzekere veiligheidssituatie om het pro-Europese beleid van de regering in diskrediet te brengen en het verzet tegen dit beleid aan te wakkeren;
- I. overwegende dat de Republiek Moldavië er ondanks de dramatische gevolgen van de oorlog in Oekraïne in is geslaagd haar democratie significant te consolideren, het hervormingstraject voort te zetten en haar betrekkingen met de EU verder te ontwikkelen; overwegende dat de verbeteringen met betrekking tot het democratische bestel van het land ook blijken uit het feit dat het land is gestegen op diverse internationale indexen; overwegende dat het feit dat de Moldavische regering beter uitvoering geeft aan bestaande overeenkomsten laat zien dat zij streeft naar nauwere samenwerking met en integratie in de EU;
- J. overwegende dat de EU nauwe betrekkingen met de Republiek Moldavië onderhoudt en dat zij een gewaardeerde partner is; overwegende dat het verzoek om toetreding tot de EU en het besluit van de Europese Raad om de Republiek Moldavië de status van kandidaat-lidstaat toe te kennen, met dien verstande dat er negen stappen moeten worden uitgevoerd, blijk geven van een sterk gezamenlijk streven naar een snelle integratie in de EU; overwegende dat de EU en Moldavië zich door middel van de

associatieovereenkomst en de diepe en brede vrijhandelsovereenkomst, die sinds 2016 van kracht zijn, hebben verbonden tot het bevorderen van politieke associatie en het tot stand brengen van economische integratie;

- K. overwegende dat de Republiek Moldavië op 3 maart 2022 het EU-lidmaatschap heeft aangevraagd en dat op 23 juni 2022 met unanieme instemming van alle 27 EU-lidstaten aan het land de status van kandidaat-lidstaat werd toegekend; overwegende dat de EU tijdens de eerste toetredingsconferentie op ministerieel niveau, die op 25 juni 2024 plaatsvond in Luxemburg, toetredingsonderhandelingen met de Republiek Moldavië heeft geopend, in het verlengde van het besluit van de Europese Raad van 14 en 15 december 2023 om toetredingsonderhandelingen met Moldavië te openen en na goedkeuring door de Raad op 21 juni 2024 van het onderhandelingskader voor deze onderhandelingen; overwegende dat toetreding tot de EU een op de prestaties van een land gebaseerd proces is, waarbij het land moet voldoen aan de criteria voor het EU-lidmaatschap;
- L. overwegende dat elke soevereine staat het inherente recht heeft om zich te verdedigen en om te investeren in zijn defensievermogens en zijn weerbaarheid, en dat maatregelen van het land op dit gebied in overeenstemming zijn met de neutrale status van de Republiek Moldavië;
- M. overwegende dat de Raad sinds 2021 in het kader van de Europese Vredesfaciliteit steunmaatregelen ter waarde van 137 miljoen EUR ten behoeve van de strijdkrachten van de Republiek Moldavië heeft goedgekeurd;
- N. overwegende dat op 24 april 2023 in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid de partnerschapsmissie van de Europese Unie in de Republiek Moldavië (EUPM Moldova) werd opgezet, met als doel bij te dragen tot een grotere veerkracht van de veiligheidssector van het land wat betreft crisisbeheersing en hybride dreigingen, waaronder cyberbeveiliging en de bestrijding van buitenlandse informatiemaniplatie en inmenging; overwegende dat Moldavië op 21 mei 2024 het eerste land was dat een veiligheids- en defensiepartnerschap met de EU ondertekende, en dat dit partnerschap ten doel heeft de samenwerking op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid tussen de EU en Moldavië te intensiveren;
- O. overwegende dat volgens verschillende berichten veel priesters van de Metropool van Chişinău en heel Moldavië (de Orthodoxe Kerk van Moldavië) naar Rusland zijn gereisd en daar geld hebben ontvangen, bedoeld om te gebruiken voor verkiezingsdoeleinden in de Republiek Moldavië;
  - 1. uit zijn solidariteit met de bevolking van de Republiek Moldavië en geeft nogmaals aan de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van de Republiek Moldavië, binnen haar internationaal erkende grenzen, onvoorwaardelijk te steunen;
  - 2. veroordeelt met klem de toenemende kwaadwillige activiteiten, inmenging en hybride acties van de Russische Federatie, pro-Russische oligarchen en door Rusland gesteunde lokale actoren, die tot doel hebben de verkiezingen, de veiligheid, de soevereiniteit en de democratische fundamenteën van de Republiek Moldavië te ondermijnen, verdeeldheid te zaaien binnen de Moldavische samenleving en de pro-Europese koers van het land te saboteren, in de aanloop naar de komende presidentsverkiezingen en het grondwettelijk referendum over de integratie in de EU;

3. dringt er nogmaals bij de Russische autoriteiten op aan om de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van de Republiek Moldavië te eerbiedigen en te stoppen met de provocaties en pogingen om Moldavië te destabiliseren en de grondwettelijke orde en democratische instellingen van het land te ondermijnen; roept Rusland eens te meer op zijn troepen en uitrusting terug te trekken van het grondgebied van de Republiek Moldavië, ervoor te zorgen dat alle munitie en uitrusting in het depot van Cobasna onder internationaal toezicht wordt vernietigd en steun te verlenen aan een vreedzame oplossing van het Transnistrische conflict, in overeenstemming met de beginselen van het internationaal recht en de verklaring van de Top van Istanbul van 1999 van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa;
4. verzoekt de EU en haar lidstaten ervoor te zorgen dat alle nodige bijstand wordt verleend aan de Republiek Moldavië ter versterking van haar institutionele mechanismen en haar vermogen te reageren op hybride dreigingen; dringt er bij de EU op aan Moldavië meer steun te verlenen voor de bestrijding van desinformatie, hybride dreigingen en cyberaanvallen; beklemtoont dat dit ook betekent dat Moldavië meer mogelijkheden moet krijgen om desinformatie te bestrijden, zijn cyberbeveiligingsinfrastructuur te versterken en zijn weerbaarheid tegen kwaadwillige buitenlandse beïnvloeding te vergroten; wijst erop dat het zeer belangrijk is dat de valse narratieven van Rusland worden tegengegaan en wijst daarbij op de kwaadwillige inmenging van het land in de Republiek Moldavië en de manier waarop deze narratieven worden gebruikt om de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne te rechtvaardigen;
5. verzoekt de Raad aanvullende gerichte sancties op te leggen aan personen en entiteiten die zich schuldig maken aan (de ondersteuning van) acties die de soevereiniteit en onafhankelijkheid van de Republiek Moldavië, alsook de democratie, stabiliteit of veiligheid van het land en de rechtsstaat ondermijnen of bedreigen; verzoekt de EU en de nationale autoriteiten ervoor te zorgen dat deze sancties naar behoren worden uitgevoerd; herhaalt zijn oproep aan de respectieve gastlanden en -gebieden om Ilan Șor, Vladimir Plahotniuc en andere personen die in de Republiek Moldavië voor het gerecht zijn gedaagd, uit te leveren;
6. wijst op de belangrijke rol van de EUPM Moldavië; verzoekt de EU en haar lidstaten te waarborgen dat EUPM Moldavië optimaal kan functioneren, door de geboekte vooruitgang in kaart te brengen en de werking ervan in voorkomend geval aan te passen, teneinde de missie zo doeltreffend mogelijk te maken, en voor te stellen het mandaat ervan, dat tot mei 2025 loopt, te verlengen, het toepassingsgebied uit te breiden en meer middelen voor de missie uit te trekken; verzoekt de EU en haar lidstaten meer steun toe te kennen aan het Moldavische Centrum voor strategische communicatie en bestrijding van desinformatie; verzoekt de Commissie verslag uit te brengen over de resultaten van het EU-steunpakket voor Moldavië van juni 2023, met name de omschreven doelstelling om buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan en capaciteit op te bouwen voor onafhankelijke media, het maatschappelijk middenveld en jongeren;
7. prijst de Republiek Moldavië voor haar blijvende steun aan Oekraïne sinds het begin van de Russische aanvalsoorlog; spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de Republiek Moldavië sinds het begin van de oorlog 1,5 miljoen Oekraïense vluchtelingen heeft opgevangen, waarvan er naar schatting 125 000 nog altijd in Moldavië zijn; verzoekt de EU en haar lidstaten Moldavië en de Moldavische bevolking

te blijven steunen bij het aanpakken van de uitdagingen waarmee het land wordt geconfronteerd als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, waaronder grote aantallen vluchtelingen, inflatie, bedreigingen voor zijn energievoorzieningen en schendingen van zijn luchtruim;

8. bevestigt eens te meer zijn steun voor het toekomstige EU-lidmaatschap van de Republiek Moldavië; is van mening dat het EU-lidmaatschap van Moldavië een wederzijds voordelige investering in een verenigd en sterk Europa zou vormen; is ingenomen met het feit dat het streven naar Europese integratie in de Republiek Moldavië breed gesteund wordt; benadrukt dat de Europese integratie van de Republiek Moldavië niet alleen een traject naar grotere economische welvaart vertegenwoordigt, maar ook een garantie voor politieke stabiliteit en veiligheid tegen de achtergrond van buitenlandse dreigingen;
9. dringt erop aan de screening te versnellen en daarna tijdig intergouvernementele conferenties te organiseren, waar de onderhandelingen over cluster 1 (fundamentele kwesties) moeten worden geopend; verzoekt de EU passende steun te geven voor toetredingsgerelateerde hervormingen, in concreto middels de ontwikkeling van robuuste en flexibele financiële instrumenten die toegesneden zijn op de specifieke behoeften van de Republiek Moldavië, om de economische en structurele problemen van het land op efficiënte wijze aan te pakken, en ervoor te zorgen dat het land zijn veerkracht behoudt en in staat blijft de hervormingen door te voeren die nodig zijn voor toetreding tot de EU; dringt erop aan de geleidelijke integratie van Moldavië in de EU en de interne markt te versnellen door het land in staat te stellen deel te nemen aan nieuwe initiatieven en EU-programma's, resulterend in tastbare sociaal-economische voordelen op specifieke gebieden nog voordat het land formeel lid wordt van de EU; herhaalt in dat verband zijn verzoek aan de EU om snelle en betekenisvolle stappen te zetten met als doel haar tariefcontingenten op duurzame wijze te liberaliseren;
10. pleit ervoor de Republiek Moldavië tijdens het toetredingsproces tot de EU op consistentere wijze te steunen, onder meer door extra EU-adviseurs naar de Moldavische autoriteiten te sturen om de capaciteitsopbouw te helpen versterken, en aldus de technische bijstand te verhogen;
11. dringt erop aan een nieuw groeiplan voor de Republiek Moldavië vast te stellen, om te voorzien in passende financiering voor Moldavië en om het land te ondersteunen bij het realiseren van economische convergentie met de EU; is van mening dat dit plan gericht moet zijn op de financiering van investeringen in infrastructuur, menselijk kapitaal en de digitale en de groene transitie, met het oog op de bevordering van duurzame economische groei; pleit ervoor de Republiek Moldavië uiterlijk eind 2025 volledig op te nemen in het initiatief "roaming tegen huistarief";
12. dringt er in dit verband bij de Commissie op aan om de Republiek Moldavië in aanmerking te laten komen voor middelen uit het instrument voor pretoetredingssteun en om in haar voorstel voor het volgende meerjarig financieel kader (2028-2034) prioriteit te geven aan financiering ten behoeve van kandidaat-lidstaten, zodat deze hun traject naar EU-lidmaatschap kunnen voortzetten;
13. is ingenomen met het feit dat Moldavië aanzienlijke vooruitgang heeft geboekt bij de uitvoering van hervormingen met het oog op de toetreding tot de EU en moedigt de autoriteiten van Moldavië aan de ambitieuze hervormingen op het gebied van de

democratie en de rechtsstaat voort te zetten; verzoekt de EU en haar lidstaten prioriteit toe te kennen aan en aanvullende middelen ter beschikking te stellen voor inspanningen die gericht zijn op steun voor de rechtsstaat en anti-corruptiehervormingen in de Republiek Moldavië, teneinde kwetsbaarheden aan te pakken, waaronder die in verband met corruptie in de veiligheidssector, het justitieel apparaat, overheidsdiensten en de media, die Russische inmenging en desinformatie mogelijk zouden kunnen maken; spoort de Moldavische regering aan om met alle belanghebbenden te blijven werken aan duurzame en omvattende hervormingen op het gebied van justitie en corruptiebestrijding, in overeenstemming met de aanbevelingen van de EU en de Commissie van Venetië;

14. onderstreept hoe belangrijk het is het hervormingsproces van het land te bevorderen om de levensstandaard – met name van kwetsbare groepen – te verbeteren en om de jongere generaties aantrekkelijke vooruitzichten te bieden als het gaat om wonen en werken in het land, waardoor de maatschappelijke weerbaarheid tegen hybride aanvallen wordt vergroot en het aantal burgers dat zich genoodzaakt ziet elders in Europa betere levensomstandigheden te zoeken, kan worden teruggedrongen; beklemtoont dat het sociale acquis meer in de beoordelingen en aanbevelingen van de Commissie aan bod moet komen;
15. uit nogmaals zijn steun voor nauwere samenwerking op het gebied van veiligheids- en defensiebeleid tussen de EU en de Republiek Moldavië; prijst de Republiek Moldavië voor het feit dat het als eerste land een veiligheids- en defensiepartnerschap met de EU is aangegaan en dringt erop aan praktische uitvoering te geven aan dit partnerschap; dringt er bij de EU op aan de Republiek Moldavië geleidelijk op te nemen in toekomstige wetgevingsinitiatieven en -programma's op het gebied van Europese veiligheid en defensie; steunt de verdere werkzaamheden in het kader van de politieke en veiligheidsdialoog op hoog niveau tussen de EU en de Republiek Moldavië om de samenwerking op het gebied van het buitenlands en veiligheidsbeleid te intensiveren;
16. verzoekt de lidstaten de financiering van de Europese Vredesfaciliteit voor de Republiek Moldavië te verhogen om de defensiecapaciteiten van het land verder te verbeteren;
17. herhaalt zijn verzoek aan de EU en haar lidstaten om de Moldavische autoriteiten te blijven ondersteunen bij hun inspanningen om de macro-economische stabiliteit te bewaren en de energiezekerheid te vergroten door de aanleg van nieuwe elektriciteitsinterconnecties met buurlanden te steunen; verzoekt de EU en haar lidstaten financiële steun te verlenen voor projecten op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, als een schone en duurzame manier om de vraag naar energie van Moldavië te verminderen en de energievoorziening van het land te diversifiëren, en tegelijkertijd te waarborgen dat energie betaalbaar is, met name voor de kwetsbaarste groepen;
18. dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan de samenwerking met Moldavië door middel van doelgerichte maatregelen verder te versterken om het land weerbaarder te maken tegen hybride dreigingen, onder meer door de strategische communicatie over de EU te verbeteren, steun te verlenen aan journalisten en het maatschappelijk middenveld om desinformatie tegen te gaan, onafhankelijke media-inhoud in het Russisch te bevorderen en de informatiegeletterdheid van de bevolking te verbeteren; pleit voor extra middelen en technische knowhow om de Moldavische regering te ondersteunen met strategische

communicatie, interne coördinatie en capaciteitsopbouw tegen hybride aanvallen en desinformatie; prijst het Moldavische maatschappelijk middenveld voor zijn inspanningen met het doel de strijd van de Moldavische regering tegen desinformatie te ondersteunen en de democratische waarden te bevorderen; verzoekt de Commissie en de lidstaten steun te blijven verlenen om de mediageletterdheid en de onafhankelijkheid van de media te bevorderen en de kritieke digitale infrastructuur van Moldavië te versterken, onder meer door uit Rusland afkomstige systemen voor informatie- en communicatietechnologie te vervangen; verzoekt de EU en haar lidstaten hun rechtstreekse contacten met de burgers van Moldavië uit te breiden en te intensiveren door hen te betrekken bij verschillende Europese en bilaterale programma's en projecten, zoals burgerraadplegingen, en de contacten tussen burgers onderling te bevorderen;

19. verzoekt de Commissie de Moldavische regering te helpen socialemediaplatforms onder druk te zetten om desinformatie doeltreffend aan te pakken;
20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de president, de regering en het Parlement van de Republiek Moldavië, de Verenigde Naties, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, de Raad van Europa en de Russische autoriteiten.